

Aprobat în ședința Guvernului din _____2024

Decizia protocolară nr. _____/2024

Proiect

LEGEA **horticulturii**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I **DISPOZIȚII GENERALE**

Articolul 1. Scopul și domeniul de aplicare

(1) Prezenta lege stabilește cadrul juridic pentru reglementarea sectorului horticol, prin adoptarea unor norme specifice înființării plantațiilor horticole, producerii, procesării și plasării pe piață a produselor horticole.

(2) Scopul prezentei legi este asigurarea unui cadru normativ favorabil pentru creșterea producției și productivității produselor horticole în vederea susținerii și stimulării obținerii unor produse horticole de înaltă calitate, cu utilizarea resurselor disponibile și în condiții sustenabile.

Articolul 2. Obiectivele generale ale legii

(1) Prezenta lege urmărește următoarele obiective generale:

a) sporirea productivității sectorului horticol prin stimularea și promovarea utilizării tehnologiilor avansate, diversificarea culturilor și efectuarea investițiilor în infrastructură;

b) consolidarea capacităților sectorului horticol de a produce produse sigure și inofensive;

c) armonizarea cadrului normativ cu reglementările europene în domeniu.

(2) În sensul prezentei legi, sectorul horticol include subsectoarele nucifer, al arbuștilor fructiferi și căpșun, legumicol, al ciupercilor, al plantelor aromatice, medicinale și condimentare.

(3) Prezenta lege nu se aplică:

a) activităților de cultivare a plantelor ce conțin substanțe stupefiante sau psihotrope;

b) substanțelor, preparatelor și medicamentelor din plante destinate uzului uman.

Articolul 3. Principii generale

Dezvoltarea sectorului horticola se bazează pe următoarele principii generale:

a) *asigurarea securității alimentare* – dezvoltarea sectorului horticola se realizează prin asigurarea suficientă cu produse alimentare prin creșterea ofertei interne și substituirea importurilor;

b) *respectarea standardelor de calitate și siguranță alimentară* – produsele horticoale respectă cerințele de calitate și inofensivitate ale acestora;

c) *diversificarea și adaptarea la cerințele piețelor externe* – produsele horticoale sunt capabile să răspundă cerințelor specifice ale piețelor externe, inclusiv preferințele privind sortimentul, ambalajul și etichetarea;

d) *durabilitate și eficiență* – dezvoltarea sectorului horticola se bazează pe practici agricole durabile, centrate pe protecția resurselor naturale și pe utilizarea eficientă a acestora;

e) *orientare spre consumator* – dezvoltarea sectorului horticola se realizează ținând cont de preferințele și cerințele consumatorilor, oferindu-le produse de calitate și sigure;

f) *prevenirea și combaterea risipei alimentare* – sectorul horticola se dezvoltă în modul în care contribuie la reducerea risipei alimentare prin gestionarea eficientă a producției și distribuției de produse horticoale.

Articolul 4. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, se utilizează următoarele noțiuni principale:

activitate agricolă – activitate precum este definită în Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural;

areal horticola – zone geografice destinate culturilor horticoale, constituind categorii distincte ale fondului funciar;

culturi nucifere – includ următoarele specii nucifere: nuc comun, nuc negru, migdal, alun (funduc), castan comestibil și pecan;

ramură horticolă – ramură a sectorului vegetal, care cuprinde subramurile pomicultură, nuciferă, a arbuștilor fructiferi și căpșun, legumicolă, a ciupercilor, a plantelor aromatice, medicinale și condimentare;

plantele medicinale și aromatice – specii vegetale, cultivate sau spontane, care prin compoziția lor chimică au proprietăți fitoterapeutice și aromatice, utilizate integral sau parțial, proaspete ori uscate, sau pentru fabricarea produselor finite, în scopuri preventive, curative, de reabilitare, alimentare, aromatizante sau pentru parfumerie;

subramură – sector de subordonare a ramurii;

zonare a horticulturii – reprezintă aprecierea teritorială de ansamblu a factorilor climatici, economici, sociali și de protecție a mediului, care să permită delimitarea teritorială și amplasarea speciilor, asociației soi/portaltoi în zone unde se poate evidenția potențialul lor natural de producție;

zonare a cultivării legumelor – reprezintă aprecierea de ansamblu a factorilor climatici, economici, sociali și de protecție a mediului, care să orienteze delimitarea teritorială și amplasarea speciilor, soiurilor și hibridilor în zonele de cultivare cele mai favorabile.

Capitolul II

CADRUL INSTITUȚIONAL ÎN SECTORUL HORTICOL

Articolul 5. Elaborarea și promovarea politicii de stat în sectorul horticol

(1) Politica de stat în sectorul horticol este elaborată și promovată de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

(2) Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare are următoarele atribuții:

a) elaborarea politicilor în sectorul horticol și a actelor normative necesare reglementării sectorului respectiv;

b) înaintarea propunerilor de politici publice pentru dezvoltarea sectorului horticol și a proiectelor de acte normative necesare reglementării sectorului respectiv;

c) elaborarea programelor de finanțare a politicilor sectoriale;

d) elaborarea măsurilor și mecanismelor de subvenționare;

e) crearea condițiilor de integrare a lanțului valoric al produselor horticoale și de creștere a valorii acestora;

f) organizarea și coordonarea activităților necesare pentru facilitarea accesului fermierilor la inputuri agricole de calitate și pentru dezvoltarea infrastructurii de producere a produselor horticoale;

g) crearea condițiilor pentru îmbunătățirea accesului produselor horticoale autohtone la piețele interne și de export;

h) crearea condițiilor pentru racordarea sistemului de cercetare, educație, consiliere în agricultură și extensiune rurală la prioritățile sectorului horticol;

i) promovarea și susținerea culturii de asociere a producătorilor din sector;

k) susținerea și promovarea bunelor practici agricole autohtone.

Articolul 6. Implementarea politicii de stat în sectorul horticol

(1) Implementarea politicii de stat în sectorul horticol este asigurată de Oficiul Horticol, în care Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare exercită funcția de fondator.

(2) Oficiul Horticol este o instituție publică cu personalitate juridică, ale cărei statut, structură și efectiv-limită sunt aprobate de către Guvern.

(3) Pentru realizarea atribuțiilor sale, Oficiul Horticol:

a) promovează produse horticoale pe piețele interne și de export;

b) efectuează analize sectoriale, cercetări de marketing și elaborează argumentări economice privind necesitățile de dezvoltare a sectorului horticol;

c) evaluează și monitorizează potențialul de producere, inclusiv înființarea și defrișarea plantațiilor de culturi horticoale;

- d) contribuie la implementarea și diseminarea inovațiilor și tehnologiilor noi în sectorul horticola;
- e) atrage și implementează proiecte și programe finanțate cu suportul partenerilor de dezvoltare, orientate spre promovarea produselor horticoale;
- f) ține Registrul horticola, în modul stabilit de Guvern;
- g) ține evidența contribuțiilor obligatorii, efectuate de producătorii și exportatorii de produse horticoale.

Articolul 7. Organele de conducere ale Oficiului Horticola

(1) Conducerea Oficiului Horticola este realizată de Consiliul de coordonare (în continuare – *Consiliu*), în calitate de organ colegial superior de supraveghere, și de către director, responsabil de conducerea activității executive a Oficiului Horticola.

(2) Consiliul este organul colegial superior de supraveghere a procesului decizional și de conducere al Oficiului Horticola care monitorizează activitatea acestuia, aprobă planul de activitate, bugetul anual, raportul anual de activitate și dările de seamă ale Oficiului Horticola.

(3) Atribuțiile Consiliului, componența acestuia, modul de desemnare a membrilor, procedura și modalitatea de adoptare a deciziilor, precum și condițiile de încetare a împuternicirilor Consiliului și a membrilor acestuia se stabilesc în statutul Oficiului Horticola, aprobat de Guvern.

(4) Directorul realizează conducerea activității executive a Oficiului Horticola, sub supravegherea Consiliului, și reprezintă Oficiul Horticola în relațiile cu autoritățile publice, organizațiile și instituțiile naționale și internaționale, precum și cu persoanele fizice și juridice.

(5) Modalitatea de numire, eliberare sau destituire din funcție a directorului, precum și mandatul și atribuțiile acestuia se stabilesc în statutul Oficiului Horticola, aprobat de Guvern.

Articolul 8. Finanțarea Oficiului Horticola

(1) Bugetul Oficiului Horticola se stabilește anual prin legea bugetului de stat, în conformitate cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-financiare nr. 181/2014.

(2) Sursele de finanțare ale Oficiului Horticola sunt următoarele:

a) contribuțiile obligatorii ale producătorilor și exportatorilor de produse horticoale, aprobate anual prin legea bugetului de stat;

b) alocațiile de la bugetul de stat, stabilite în limitele alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat, în mărime egală cu suma contribuțiilor obligatorii ale producătorilor și exportatorilor de produse horticoale, în cuantumul prevăzut la litera a), efectuate pentru ultimul an bugetar încheiat;

c) veniturile obținute din prestarea de servicii de către Oficiul Horticola;

d) granturi sau proiecte finanțate din surse de asistență internă și externă;

e) alte surse ce nu contravin legislației.

(3) Mărimea plății pentru serviciile prestate de Oficiul Horticol și modul de prestare a acestora se aprobă de către Guvern.

(4) Veniturile acumulate sunt utilizate în strictă conformitate cu bugetul anual al Oficiului Horticol, aprobat de Consiliu, și pot fi direcționate spre:

- a) promovarea produselor horticole pe piața internă și de export;
- b) elaborarea analizelor și cercetărilor sectoriale și de piață;
- c) implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare a sectorului horticol, inclusiv de asistență tehnică, realizate prin parteneriate cu sectorul privat, asociativ și mediul de cercetare și de educație;
- d) elaborarea și implementarea programelor de asigurare a calității produselor horticole;
- e) acordarea de suport și consultanță privind tendințele sectoriale de dezvoltare a sectorului horticol;
- f) salarizarea personalului și acoperirea cheltuielilor aferente activităților curente ale Oficiului Horticol;
- g) administrarea și menținerea Registrului horticol;
- h) alte activități ce nu contravin legislației.

(5) Excedentele financiare neutilizate de Oficiul Horticol pe parcursul anului se transferă în contul anului următor, în scopul realizării sarcinilor Oficiului Horticol, în modul stabilit de Consiliu.

(6) Principiile de formare și gestionare a bugetului Oficiului Horticol sunt stabilite în conformitate cu regulamentul aprobat prin hotărâre de Guvern.

Articolul 9. Supravegherea și controlul de stat în sectorul horticol

(1) Supravegherea și controlul de stat privind producerea, procesarea, plasarea pe piață, păstrarea și/sau depozitarea, inclusiv transportarea produselor horticole sunt asigurate de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (în continuare – *Agenția*).

(2) Agenția, în conformitate cu domeniile sale de activitate, realizează:

- a) implementarea politicilor sectoriale privind siguranța, inofensivitatea și conformitatea produselor horticole;
- b) controlul agenților economici privind respectarea prevederilor legale la producerea, păstrarea și/sau comercializarea produselor horticole;
- c) participarea, în comun cu alte organe abilitate, la acțiunile inițiate de acestea în conformitate cu legea, inclusiv la controlul calității produselor horticole din rețeaua de comerț cu amănuntul și din sectorul de alimentație publică.

Articolul 10. Competențele altor autorități ale administrației publice centrale

(1) Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură este autoritatea responsabilă de implementarea politicii de subvenționare și de intervenție a statului în sectorul horticol, în condițiile Legii nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural.

(2) Instituția Publică „Institutul Național de Cercetări Aplicative în Agricultură și Medicină Veterinară” este responsabilă de asigurarea:

a) examinării soiurilor de plante pentru care se solicită admiterea în Catalogul soiurilor de plante;

b) testării soiurilor noi de plante în vederea înregistrării acestora în Catalogul soiurilor de plante;

(3) Agenția este responsabilă de:

a) elaborarea, modificarea și publicarea anuală a Catalogului soiurilor de plante, care cuprinde soiurile admise pentru producere și comercializare în Republica Moldova;

b) ținerea Catalogului soiurilor de plante.

(4) Centrul de Consiliere Agricolă și Rurală este instituția publică în care Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare are calitatea de fondator, având misiunea de a asigura dezvoltarea unor servicii de consiliere agricolă și rurală orientate spre nevoile fermierilor care faciliteze accesul acestora la informații tehnico-economice, financiare și manageriale, precum și la programe de formare profesională și dezvoltare rurală, în modul stabilit de Guvern.

Articolul 11. Asociațiile de producători agricoli din sectorul horticola

Asociațiile de producători agricoli din sectorul horticola sunt constituite la inițiativa producătorilor acestor produse, într-un mod benevol, și au drept scop:

a) concentrarea ofertei și îmbunătățirea procesului de comercializare a produselor horticoale ale producătorilor membri ai asociației;

b) promovarea produselor horticoale ale producătorilor membri ai asociației;

c) acordarea de asistență tehnică și logistică membrilor asociației;

d) susținerea gestionării calității produselor horticoale;

e) transferul de cunoștințe către producătorii membri ai asociației.

Capitolul III

PLANTAȚIILE HORTICOLE

Articolul 12. Recensământul agricol și cadastrul plantațiilor multianuale

(1) Recensământul agricol și cadastrul plantațiilor multianuale se efectuează pe toate suprafețele de teren, indiferent de tipul de proprietate, dimensiunea și forma organizatorico-juridică a exploatației, în modul stabilit de Guvern, o dată la 10 ani.

(2) Recensământul agricol va include:

a) exploatațiile agricole cu orice formă organizatorico-juridică, care administrează plantații pomicele, nucifere, de arbuști fructiferi și căpșun, legumicole, de ciuperci, de plante aromatice, medicinale și condimentare;

b) gospodăriile auxiliare ale familiilor care dețin terenuri agricole;

c) întovărășirile pomicole, loturile pomicole, nucifere, de arbuști fructiferi și căpșun, legumicole, de ciuperci, de plante aromatice, medicinale și condimentare.

Articolul 13. Plantațiile pomicole și sistemul de cultură

(1) Plantațiile pomicole se constituie din următoarele categorii:

- a) plantații tinere, până la intrarea pe rod;
- b) plantații pe rod, în plină producție;
- c) plantații pe rod, în declin;
- d) plantații cu termen de exploatare depășit;
- e) loturi experimentale;
- f) pepiniere pomicole;
- g) colecții pomologice și plantații-mamă, culturi de concurs și loturi experimentale;
- h) terenuri în pregătire pentru înființarea plantațiilor.

(2) Sistemul de cultură se definește prin densitate, sortimente, tehnologii, performanțe tehnice și economice și se clasifică în următoarele grupe:

- 1) pentru sectorul pomicol, nucifer, arbuști fructiferi și căpșun, plante aromatice:
 - a) sistem extensiv;
 - b) sistem intensiv;
 - c) sistem super-intensiv;
 - d) pomi răzleți;
- 2) pentru sectorul legumicol:
 - a) plantații în câmp deschis;
 - b) legume de câmp;
 - c) legume în spații protejate, precum solarii, sere reci și sere încălzite, tunele;
 - d) teren protejat.

Capitolul IV

ZONAREA PLANTAȚIILOR HORTICOLE

Articolul 14. Zonarea horticulturii

(1) Activitatea agricolă în horticultură pe întreg teritoriul Republicii Moldova poate fi desfășurată fie într-o zonă separată, fie împreună cu alte culturi și/sau integrată în alte sectoare de activitate agricolă.

(2) Delimitarea zonelor și actualizarea lucrărilor de zonare și microzoare a culturilor horticole se efectuează de către instituțiile de cercetări științifice în domeniul horticol, în colaborare cu alte instituții și organizații relevante din domeniu.

(3) Zonele favorabile pentru speciile horticole se stabilesc prin norme metodologice care includ resursele agroclimatice din zonele respective și criteriile de evaluare a favorabilității și potențialului de productivitate a fiecărui teren.

Articolul 15. Zone recomandate de cultivare a culturilor horticole

(1) Instituțiile de cercetări științifice în domeniul hortic, în comun cu alte instituții și organizații relevante din domeniu, vor elabora recomandări referitoare la cultivarea culturilor pomicole, nucifere, arbuștilor fructiferi și căpșunului, legumelor, plantelor aromatice, medicinale, condimentare și a ciupercilor.

(2) În funcție de condițiile pedoclimatice și pentru realizarea unei producții mai mari și de calitate superioară, recomandările se vor face ținând cont de:

a) condițiile climatice și pedologice, dar și de acces la surse de apă pentru irigare;

b) amplasarea geografică;

c) tradițiile locale;

d) tendințele piețelor etc.

(3) Zonarea speciilor de plante medicinale și aromatice va fi corelată cu aplicarea corectă a măsurilor agrotehnice, care presupun, în principal, stabilirea culturilor în asolament și aplicarea rotației acestora în mod corespunzător.

(4) Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare va elabora Ghidul privind aspectele generale ale tehnologiei de cultivare a plantelor aromatice și medicinale în sistemul de agricultură ecologică durabilă.

Articolul 16. Arealele horticole

(1) Plantațiile horticole se realizează, în principal, pe arealele consacrate, situate în special în zone cu condiții ecologice favorabile, denumite areale pomicole, care sunt supuse delimitării teritoriale.

(2) Elaborarea și actualizarea arealelor horticole se efectuează de către instituțiile de cercetări științifice în domeniul hortic.

Articolul 17. Zonarea cultivării legumelor

(1) Zonele favorabile pentru cultivarea legumelor se stabilesc prin operațiunea de zonare a sistemelor de cultură a legumelor prevăzute la art. 17 alin. (1), în funcție de condițiile climatice naturale favorabile.

(2) Zonele favorabile pentru cultivarea legumelor sunt stabilite de instituțiile de cercetări științifice în domeniul hortic.

(3) Categoriile biologice de semințe și material săditor folosite în cultura legumelor sunt următoarele:

a) semințe de prebază;

b) semințe de bază;

c) semințe certificate;

d) semințe standard;

e) semințe hibride;

f) răsaduri provenite din semințele prevăzute la lit. a)-d).

Articolul 18. Producerea de legume

(1) Producerea de legume se realizează în următoarele sisteme:

- 1) sistemul de cultură în teren descoperit;
- 2) sistemul de cultură protejată, care include:
 - a) protejarea terenului (mulcirea);
 - b) protejarea plantelor cu perdele (culise);
 - c) protejarea plantelor cu adăposturi joase;
 - d) protejarea plantelor cu adăposturi înalte;
- 3) sistemul de cultură forțată, care prevede:
 - a) sere tip bloc industrial din sticlă, încălzite tehnic;
 - b) sere individuale, din plastic, încălzite tehnic;
 - c) sere bloc și individuale, încălzite de la soare.
- 4) cultura pepenilor;
- 5) cultura ciupercilor;
- 6) producerea răsadurilor;
- 7) producerea semințelor de legume.

(2) După direcțiile de valorificare, producerea de legume are următoarele destinații:

- 1) consum în stare proaspătă;
 - 2) prelucrare industrială.
- (3) Clasificarea legumelor se face potrivit următoarelor criterii:
- 1) botanice;
 - 2) durata vieții plantelor;
 - 3) particularitățile părților comestibile;
 - 4) cerințele față de factorii de mediu și tehnologiile aplicate;
 - 5) capacitatea de menținere a calității legumelor proaspete.

Articolul 19. Înființarea plantațiilor horticole multianuale

(1) Normele prezentului articol nu se aplică plantațiilor de nuci.

(2) Înființarea plantațiilor horticole destinate producției marfă se efectuează în funcție de condițiile pedoclimatice și particularitățile biologice ale speciilor și soiurilor, având în vedere eficiența economică a ramurii, tradițiile locale și cerințele pieței.

(3) Plantațiile horticole pentru producția marfă pe o suprafață de până la 0,5 ha se înființează pe baza unui plan de organizare a teritoriului și de plantare, elaborat de birouri de proiectare, în conformitate cu recomandările specialiștilor din domeniu și ale entităților abilitate.

(4) Plantațiile horticole pentru producția marfă pe o suprafață mai mare de 0,5 ha se înființează utilizând soiuri înregistrate în conformitate cu prevederile Legii nr. 68/2013 despre semințe.

(6) Înființarea plantațiilor horticole anuale și/sau bienale pe teren protejat și în câmp deschis se va efectua în conformitate cu tehnologiile de cultivare corespunzătoare.

(7) Proiectele de înființare a plantațiilor horticole pe o suprafață mai mare de 0,5 ha vor fi elaborate conform prevederilor unei metodologii, aprobate de Guvern.

Articolul 20. Înființarea plantațiilor de nuci

(1) Plantațiile de nuci se înființează în locul plantațiilor defrișate sau pe alte terenuri, cu respectarea normelor și recomandărilor agrotehnice, iar suprafața acestora nu poate fi mai mică decât cea a plantațiilor defrișate.

(2) Extinderea suprafețelor plantate cu nuci se realizează prin sădirea:

- a) livezilor;
- b) plantațiilor de aliniament;
- c) fâșiilor de protecție;
- d) plantațiilor de tip silvic;
- e) plantațiilor de nuci în scopuri antierozionale și pe locurile expuse alunecărilor de teren;
- f) pomilor răzleți.

(3) La înființarea plantațiilor de nuci se ține cont de aspectul ecologic și de cel decorativ-estetic.

(4) Plantațiile de nuci amplasate pe terenurile proprietate de stat sunt proprietatea statului, iar cele amplasate pe terenurile proprietate a unităților administrativ-teritoriale sunt proprietatea acestora (a satului, a comunei, a orașului sau a municipiului).

(5) Plantațiile de nuci proprietate publică sunt gestionate și întreținute de autoritățile administrației publice centrale sau locale, în condițiile legii.

Articolul 21. Casarea și defrișarea plantațiilor horticole

(1) Durata utilă de funcționare a plantațiilor horticole se stabilește în funcție de specie, combinația soi-portaltoi și conjunctura din piața de consum a produselor horticole.

(2) Casarea și defrișarea plantațiilor horticole se face în conformitate cu reglementările aprobate de Guvern.

Capitolul V

CONSUMUL ȘI PLASAREA PE PIAȚĂ A PRODUSELOR HORTICOLE

Articolul 22. Calitatea și plasarea pe piață a produselor horticole

(1) Fructele, nucile, pomușoarele, legumele, plantele aromatice, medicinale, condimentare și ciupercile destinate consumului uman în stare proaspătă trebuie să corespundă cerințelor de calitate și comercializare pentru fructe și legume proaspete, conform reglementărilor aprobate de Guvern.

(2) Se admite plasarea pe piață și/sau comercializarea exclusiv a fructelor, nucilor, pomușoarelor, legumelor, plantelor aromatice, medicinale, condimentare și a ciupercilor în stare proaspătă și destinate consumului uman care corespund cerințelor de calitate și comercializare pentru acestea, aprobate de Guvern, și care sunt conforme cu normativele sanitare în vigoare.

(3) Pentru menținerea calității fructelor, nucilor, pomușoarelor, legumelor, plantelor aromatice, medicinale, condimentare și a ciupercilor în procesul ambalării, transportării și depozitării, producătorii agricoli se conformează cerințelor și condițiilor stabilite de reglementările în domeniu, aprobate de Guvern.

(4) Produsele finite pe bază de plante medicinale și aromatice, care sunt clasificate ca medicamente, se autorizează pentru plasarea pe piață de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale.

(5) Supravegherea pieței a produselor prevăzute la alin. (4) se realizează de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale și se aplică liniilor de producție și depozitare a materiilor prime și produselor finite.

Articolul 23. Procesarea produselor horticole

(1) Procesarea fructelor, nucilor, pomușoarelor, legumelor, plantelor aromatice, medicinale, condimentare și a ciupercilor se face în unități de producție care prelucrează, depozitează, condiționează și transportă produse horticole cultivate și produsele rezultate prin prelucrarea industrială a acestora, destinate consumului uman, cu respectarea cerințelor de calitate, siguranță alimentară și prezentare a produsului, conform reglementărilor aprobate de Guvern.

(2) Procesarea plantelor medicinale și aromatice reprezintă transformarea materiilor prime obținute prin prelucrare în produse finite.

Articolul 24. Asigurarea plantațiilor horticole

Producătorii agricoli au dreptul de a asigura plantațiile horticole împotriva distrugerii totale sau parțiale, provocate de unul sau mai multe riscuri, așa cum acestea sunt reglementate de Legea nr. 183/2020 privind asigurarea subvenționată în agricultură, în condițiile și modalitatea stabilite de aceasta.

Capitolul VI DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 25.

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Articolul 26.

La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:

a) Legea nr. 728/1996 cu privire la pomicultură (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 52-53, art. 161), cu modificările ulterioare;

b) Legea culturilor nucifere nr. 658/1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr. 153-155, art. 749), cu modificările ulterioare.

Notă informativă la proiectul Legii horticulturii

1. Denumirea autorului și după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Prezentul proiect de lege este elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, cu suportul Proiectului Competitivitate și Reziliență Rurală, finanțat de USAID.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul de lege a fost elaborat în scopul aprobării unei noi legi a horticulturii și abrogarea actualei Legi nr.728/1996 cu privire la pomicultură și a Legii culturilor nucifere nr. 658/1999.

Această inițiativă a fost condiționată de necesitățile sectorului horticul de a fi reglementat printr-o legislație-cadru îmbunătățită și modernă, care să creeze cadrul normativ primar pentru sectorul de producere a legumelor, plantelor aromatice, medicinale, condimentare și ciuperci, înființarea plantațiilor și plasarea pe piață și procesarea acestora, precum și organizarea horticulturii pe zone și areale de creștere, în vederea respectării limitelor de toleranță a culturilor la indicii climaterici și limitării impactului negativ asupra mediului. Totodată, Programul de Dezvoltare a Horticulturii pentru anii 2021-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 840/2020, principalul document de politici pentru sectorul horticul din Republica Moldova, evidențiază necesitatea sectorului horticul de a avea o legislație îmbunătățită și modernizată.

Conform obiectivelor sale specifice 4.1. „Îmbunătățirea cadrului legal prin intermediul acestuia revizuire și modificare” și 4.2. „Modernizare și consolidare instituțională a cadrului legislativ”, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a lansat mai multe inițiative direcționate spre modernizarea și consolidarea cadrului juridic și instituțional care reglementează sectorul horticul, inclusiv inițiind elaborarea proiectului de lege respectiv.

Prin urmare, schimbarea situației curente este necesară pentru a uniformiza și consolida reglementările normative primare, ce se referă la sectorul horticul, oferindu-le un caracter previzibil și transparent, odată cu adoptarea lor.

Totodată, ținem să menționăm că proiectul legii horticulturii este inclus în pct. 159 din compartimentul „Agricultură și Industrie Alimentară” al Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin HG nr. 887/2023.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul proiect stabilește cadrul juridic necesar reglementării sectorului horticol, prin adoptarea unor norme specifice înființării plantațiilor horticoale, producerii, procesării și plasării pe piață a produselor date.

În sensul proiectului de lege, prin horticultură se înțelege sectoarele pomicultură, nucifer, arbuști fructiferi și căpșun, legumicol, ciuperci, a plantelor aromatice, medicinale și condimentare.

Proiectul stabilește principiile ce stau la baza dezvoltării sectorului horticol, printre care asigurarea securității alimentare a țării, respectarea standardelor de calitate și a siguranței alimentare, diversificarea și adaptarea la cerințele piețelor externe, durabilitate și eficiență, orientare spre consumator, precum și principiul prevenirii și combaterii risipei alimentare.

Elementele noi care urmează a fi introduse prin legea horticulturii se referă la:

- prevederi privind patrimoniul pomicol și categoriile acestuia, sistemul de cultură;
- norme privind zonarea horticulturii, precum și referințe la zonele recomandate de cultivare a culturilor horticoale, areale ale pomiculturii, arbuști fructiferi și căpșuni, plante aromatice, medicinale, condimentare, zonarea cultivării legumelor;
- aspecte privind producerea de legume, sector nereglementat pînă acum;
- prevederi privind stimularea dezvoltării sectorului horticol, precum și asigurarea plantațiilor horticoale.

Proiectul reglementează și temeiul legal primar pentru crearea Oficiului Horticol, o instituție publică, prin intermediul căruia, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare va implementa politicile de stat în sectorul horticol.

Astfel, potrivit articolului 6 al proiectului, Oficiul Horticol va fi instituție publică, fondată de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, care va fi responsabilă de:

- a) elaborarea propunerilor de politici publice de dezvoltare a sectorului horticol și a proiectelor de acte normative necesare reglementării sectorului;
- b) promovarea produselor horticoale pe piața internă și de export;
- c) efectuarea analizelor sectoriale, cercetărilor de marketing și elaborarea argumentării economice a necesităților de dezvoltare a sectorului horticol;
- d) evaluarea și monitorizarea potențialului de producere, inclusiv înființarea și defrișarea plantațiilor de culturi horticoale;
- e) contribuirea la implementarea și diseminarea inovațiilor și tehnologiilor noi în sectorul horticol;
- f) atragerea și implementarea proiectelor și programelor finanțate cu suportul partenerilor de dezvoltare, orientate spre promovarea produselor horticoale;
- g) ținerea Registrului horticol, în modul stabilit de Guvern;
- h) ținerea evidenței contribuțiilor obligatorii în Fondul de dezvoltare a sectorului horticoale, efectuate de producătorii și exportatorii de produse horticoale.

Un al element nou al proiectului de lege ține de crearea Fondului de dezvoltare a sectorului horticola, formarea și gestionarea căruia se pune în sarcina Oficiului Horticola, conform modalității aprobate de Guvern.

Astfel, potrivit proiectului legii horticolturii, mărimea mijloacelor financiare ale Fondului se va stabili anual prin legea bugetului de stat, în corespundere cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-financiare nr. 181/2014, iar sursele de finanțare ale Fondului vor constitui:

- a) contribuțiile obligatorii ale producătorilor și exportatorilor de produse horticoale;
- b) alocațiile de la bugetul de stat, în limita alocațiilor aprobate anual prin legea bugetului de stat, în mărime egală cu suma contribuțiilor obligatorii ale producătorilor și exportatorilor de produse horticoale, efectuate pentru ultimul an bugetar încheiat;
- c) mijloacele încasate de la prestarea serviciilor de către Oficiul Horticola;
- d) penalitățile de la plata cu întârziere a contribuțiilor;
- e) fonduri sau proiecte finanțate din surse de asistență externă;
- f) alte surse ce nu contravin legislației.

Mărimea plății pentru prestarea serviciilor de către Oficiu Horticola și modul de prestare a acestora se aprobă de către Guvern.

Totodată, proiectul prevede că mijloacele Fondului vor fi utilizate în strictă corespundere cu bugetul anual al Oficiului Horticola, aprobat de către Consiliul de coordonare, și vor putea fi direcționate spre:

- a) promovarea produselor horticoale pe piața internă și de export;
- b) elaborarea analizelor sectoriale, analizelor și cercetărilor de piață;
- c) implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare a sectorului horticola, inclusiv de asistență tehnică, realizând parteneriate cu sectorul privat, asociativ și mediul de cercetare și de educație;
- d) elaborarea și implementarea programelor de asigurare a conformității și calității produselor horticoale;
- e) acordarea de consultanță referitor la sectorul horticola;
- f) salarizarea personalului și finanțarea cheltuielilor ce țin de activitatea curentă a Oficiului;
- g) ținerea Registrului vitivinicola.

5. Fundamentarea economic-financiară

Implementarea proiectului respectiv necesită alocarea unor mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat și anume în partea ce ține de contribuția statului în Fondul de dezvoltare a sectorului horticola, în mărime de 47% din totalul mijloacelor financiare ale Fondului, mărimea căruia, conform calculelor realizate de autorii proiectului, va fi de cca 75152,1 mii Lei, dintre care:

- 47,0 % ori 34263,3 mii Lei vor constitui contribuțiile obligatorii ale producătorilor și exportatorilor de produse horticoale;
- 47,0% ori 34263,3 mii Lei vor constitui alocațiile de la bugetul de stat;

- 6,0% ori 6625,5 mii Lei vor constitui veniturile încasate din contul serviciilor contra plată prestate de Oficiul Horticol.

Mijloacele Fondului de dezvoltare a horticulturii vor fi utilizate în strictă corespundere cu bugetul anual al Oficiului Horticol, aprobat de către Consiliul de coordonare, și vor fi direcționate spre:

- a) promovarea produselor horticole pe piața internă și de export;
- b) elaborarea analizelor sectoriale, analizelor și cercetărilor de piață;
- c) implementarea programelor și proiectelor de dezvoltare a sectorului horticol, inclusiv de asistență tehnică, realizând parteneriate cu sectorul privat, asociativ și mediul de cercetare și de educație;
- d) elaborarea și implementarea programelor de asigurare a conformității și calității produselor horticole;
- e) acordarea de consultanță referitor la sectorul horticol;
- f) salarizarea personalului și finanțarea cheltuielilor ce țin de activitatea curentă a Oficiului;
- g) ținerea Registrului vitivinicol.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Odată cu adoptarea proiectului de lege va fi necesară abrogarea Legii nr.728/1996 cu privire la pomicultură, precum și a Legii culturilor nucifere nr. 658/1999.

Totodată, pentru asigurarea implementării legii horticulturii, Guvernul va asigura elaborarea cadrului normativ necesar aplicării legii, precum și de transpunere a legislației secundare a UE.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul asigurării transparenței procesului decizional, prevăzută de Legea nr. 239/2008, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului legii horticulturii a fost plasat pe pagina oficială a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, la compartimentul „Transparența decizională” și pe particip.gov.md sub număr unic 1196/MAIA/2023. (<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-consultarile-publice-a-proiectului-legii-horticulturii-numar-unic-1196maia2023/11816>).

Totodată, proiectul de lege a fost consultat și avizat de următoarele autorități publice/instituții:

- Ministerul Educației și Cercetării, nr. 07-09/301 din 16.01.2024;
- Ministerul Muncii și Protecției Sociale, nr. 07/199 din 16.01.2024;
- Ministerul Justiției, nr. 04/2-648 din 23.01.2024;
- Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, nr. 12-295 din 23.01.2024;
- Ministerul Sănătății, nr. 09/292 din 23.01.2024;
- Ministerul Mediului, nr. 13-05/171 din 24.01.2024

- Ministerul Finanțelor, nr. 07/5-03/47/172 din 01.02.2024;
- Centrul de Armonizare a Legislației, nr. 31/02-69-632 din 22.01.2024;
- Academia de Științe a Moldovei, nr. 59-14/7 din 23.01.2024;
- Congresul Autorităților Locale din Moldova, nr. 15 din 18.01.2024;
- Asociația Viti-Vinicolă a Regiunii Geografice delimitate CODRU, nr.01 din 12.01.2024.

De asemenea, Ministerul a creat un grup de lucru, aprobat prin Ordinul nr. 124 din 24.06.2021 pentru elaborarea proiectului legii horticulturni, în componența căruia a fost incluși reprezentanți ai Ministerului, Institutului Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare, Institutului de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor, Asociației Producătorilor și Exportatorilor de Fructe "Moldova Fruct", Asociației Obștești „Pomuşoarele Moldovei”, APCM "Speranța Con", fostei Universități Agrare de Stat din Moldova.

Grupul de lucru a fost consultat pe întreg procesul de elaborare a proiectului de lege, fiind luate în considerare opiniile și propunerile membrilor grupului de lucru, integrate în varianta finală a proiectului de lege.

8. Constatările expertizei anticorupție

Conform art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul a fost remis pentru expertiza anticorupție Centrului National Anticorupție, care prin Raportul de expertiză anticorupție nr. ELO24/575 din 02.04.2024 a constatat:

- Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative;
- transparența în procesul decizional a fost asigurată;
- scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului;
- proiectul promovează interesele statului, cât și a persoanelor fizice/juridice care desfășoară activități în sectorul legumicol, a plantelor aromatice, medicinale, condimentare și ciuperci, privind asigurarea dezvoltării durabile a sectorului horticol, ceea ce este conform interesului public;
- prin argumentele prezentate în nota informativă, autorul a demonstrat necesitatea elaborării proiectului, respectând în același timp cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative;
- proiectul a fost supus analizei impactului de reglementare, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr.235/2006 și a Hotărârii Guvernului nr.23/2019;
- textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017;

- în textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare;
- prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Chiar dacă proiectul legii horticulurii nu transpune careva prevederi comunitare, acesta a fost expedit Centrului de armonizare a legislației, care prin Avizul de compatibilitate Nr. 31/02-69-632 din 22.02.2024, a constatat că proiectul nu are ca scop transpunerea nemijlocită a unor prevederi UE de pe segmentul legislativ ce vizează produsele horticole, respectiv, prevederile naționale nu sunt reglementate de actele UE, ci reprezintă exerciții de creație legislativă națională a unor norme generale aferente sectorului.

Totodată, deși nu reprezintă un exercițiu de transpunere directă a legislației UE în domeniul subsumat politicii europene în domeniul agricol, proiectul de lege creează prevederi naționale cadru pentru dezvoltarea sectorului horticol.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul a fost remis pentru expertiza juridică Ministerului Justiției, conform art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (avizul Ministerului Justiției, nr. 04/2-648 din 23.01.2024), iar rezultatele acesteia au fost luate în considerare la definitivarea proiectului de lege și au fost incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor.

11. Constatările altor expertize

În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.23/2019 a fost elaborat actul de analiză a impactului de reglementare la proiectul legii horticulurii, care a fost prezentat spre examinare Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

Actul de analiză a impactului a fost examinat la ședința Grupului de lucru la data de 19.09.2023, care a fost susținut cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor, conform procesului-verbal nr.35 din 19.09.23.

Totodată, la ședința Grupului de lucru din data de 05.03.2024 a fost examinat și proiectul de act normativ care a fost susținut de către membrii Grupului de lucru (proces-verbal nr. 9 din 05.03.2024), cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor.

**Ministrul Agriculturii
și Industriei Alimentare**

Ex. Melenciuc Sanda
tel. 022-204-515
sanda.melenciuc@maia.gov.md

Ludmila CATLABUGA

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)
la proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea proiectului de Lege a horticulturii
(II avizare, repetat)

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Avize		
<p>Centrul de Armonizare a Legislației, nr. 31/02-69-3925 din 09.04.2024</p>	<p>Examinând repetat proiectul de lege privind aprobarea Legii horticulturii, inclus în pct. 159 din compartimentul „Agricultură și Industrie Alimentară” al Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin HG nr. 887/2023, reiterăm despre necesitatea excluderii alin. (3) al art. 26 din proiect, ce se referă la obligația MAIA de prezentare a propunerilor în termen de 12 luni de la publicarea prezentei legi către Guvernul RM, în vederea asigurării transpunerii totale sau parțiale a legislației UE în domeniul hortic. Astfel, nu este oportună menținerea unei asemenea prevederi în proiectul național, ori aceasta stabilește obligații funcționale ale ministerului prevăzute de HG nr. 695/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul legii a fost modificat conform opiniei expuse.</p>
	<p>În concluzie, comunicăm despre lipsa unor obiecții și propuneri adiționale pe marginea proiectului național.</p>	<p>Se ia act.</p>
<p>Ministerul Justiției, nr. 04/2-3417 din 11.04.2024</p>	<p>La proiectul Legii: 1. La art. 2 alin. (2), cuvântul „pomicultură” care este șters cu o linie pe orizontală se va exclude din proiect. 2. În avizul nr. 04/2-648 din 23.01.2024, Ministerul Justiției a menționat că dispoziția de la art. 6 alin. (1) din proiect, în conformitate cu care Oficiul Horticol este fondat de Guvern în subordinea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare se va ajusta la art. 32 alin. (3) din <i>Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate</i>, în conformitate cu care ministerul sau altă autoritate administrativă centrală care are în sfera sa de competență o instituție publică exercită, în numele statului, funcția de fondator al acesteia. Deși autorul a acceptat obiecția enunțată, modificări au fost efectuate în mod eronat, astfel încât să se conformeze la prevederile legale enunțate, cuvintele</p>	<p>Se acceptă. Proiectul legii a fost modificat conform obiecției expuse.</p> <p>Se acceptă. Proiectul legii a fost modificat conform obiecției expuse.</p>

	„fondat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare” se vor substitui cu cuvintele „în care Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare exercită funcția de fondator”.	
	3. La art. 6 alin. (3) lit. a) se va ține cont că, potrivit pct. 39 și 40 din <i>Regulamentul Guvernului</i> , aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 610/2018</i> proiectele de acte care urmează a fi examinate de Guvern se înaintează de către membrii Guvernului, secretarul general al Guvernului sau conducătorii autorităților administrative centrale din subordinea Guvernului. Conducătorii altor autorități, inclusiv ai autorităților publice autonome, au dreptul să înainteze proiectele de acte spre examinare Guvernului doar prin intermediul ministerului sau, după caz, al conducătorului altei autorități administrative centrale din subordinea Guvernului, care au în competență realizarea politicii de stat în domeniile de activitate conexe chestiunilor care fac obiectul proiectului respectiv.	Se acceptă. Proiectul legii a fost modificat conform obiecției expuse.
	4. Ținând cont de prevederile Anexei nr. 32 la <i>Hotărârea Guvernului nr. 695/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare</i> , la art. 9 alin. (3), cuvintele „din sfera de competență” se vor exclude, iar sintagma „Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare” se va substitui cu cuvintele „în care Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare are calitatea de fondator”.	Se acceptă. Proiectul legii a fost modificat conform obiecției expuse.
	5. În conformitate cu art. 453 din <i>Codul civil</i> , patrimoniul reprezintă totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale (care pot fi evaluate în bani), privite ca o sumă de valori active și pasive legate între ele, aparținând unor persoane fizice și juridice determinate. Ținând cont de regula enunțată, la denumirea Capitolului III și la denumirea art. 12, cuvântul „patrimoniul” se va revizui.	Se acceptă. Proiectul legii a fost modificat conform obiecției expuse.
	6. La art. 17 alin. (2) și (3) se vor diviza în puncte însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză, astfel cum este indicat la alin. (1).	Se acceptă. Proiectul legii a fost modificat conform obiecției expuse.
	7. La art. 19 alin. (3), cuvântul „plantațiilor” va fi succedat de cuvintele „de nuci”.	Se acceptă. Proiectul legii a fost modificat conform obiecției expuse.

	8. Dispoziția de la art. 23, „se admite cu respectarea cerințelor de calitate.....” nu se integrează armonios în text, motiv pentru care se va revizui.	Se acceptă. Proiectul legii a fost modificat conform obiecției expuse
	9. La art. 26 alin. (3), cuvintele „data publicării prezentei legi” vor fi succedate de cuvintele „în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”. Totodată, se va ține cont că, actele normative ce se vor aduce în concordanță cu Legea horticulurii, precum și actele normative adoptate în temeiul legii nu vor putea intra în vigoare anterior intrării în vigoare a acestei legi.	Se acceptă. Proiectul legii a fost modificat conform obiecției expuse.
	10. La art. 27 lit. b), la sursa de publicare a Legii culturilor nucifere, la anul adoptării, cifrele „199” se vor substitui cu cifrele „1999”.	Se acceptă. Proiectul legii a fost modificat conform obiecției expuse.
Ministerul Muncii și Protecției Sociale, nr. 07/1860 din 09.04.2024	Susținerea proiectului fără obiecții și propuneri.	Se ia act.
Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor, nr. 12-1724 din 11.04.2024	Susține proiectul, avizându-l pozitiv.	Se ia act.
Ministerul Mediului, nr. 13-05/1024 din 12.04.2024	Susținerea proiectului și lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se ia act.
Ministerul Sănătății, nr. 09/1584 din 15.04.2024	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se ia act.
Ministerul Finanțelor, nr. 07/5-09/807 din 18.04.2024	3. Crearea Oficiului Horticol poate fi instituit doar ca <i>instituție publică finanțată integral din bugetul de stat (bugetară)</i> , care urmează să-și desfășoare activitatea în condițiile Legii privind finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.	Se acceptă. Articolul 6, alin. (2) din proiectul de lege prevede expres că Oficiul Horticol va avea statul de instituție publică.
	2. Conform art.24 al proiectului de lege prezentat spre reexaminare se stabilesc <i>cotele surselor de formare a Fondului de dezvoltare a sectorului horticol</i> care se preconizează a fi: contribuții obligatorii, bugetul de stat și surse din prestarea serviciilor cu plată. Acest mecanism nu poate fi acceptat, întrucât nu va fi posibil de evaluat resursele în cauză în procesul de elaborare a legilor bugetare anuale, fără a cunoaște care va fi valoarea totală a fondului.	Nu se acceptă. Argumentele expuse împotriva creării unui astfel de fond nu sunt justificate. Evaluarea resurselor necesare este, întotdeauna, estimativă, iar fonduri similare, cu finanțare din bugetul național (dar și alte surse de finanțare), cum ar fi Fondul Rutier, Fondul pentru Manuale, Oficiul de Gestionare a

		Programelor de Asistență Externă, Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (care este, în esență, un fond rulant, adică oferind, pe lângă granturi, și credite, obține, respectiv, și dividende). În toate aceste cazuri, valoarea totală a fondului nu este cunoscută.
	Totodată, dacă autorul va insista asupra introducerii contribuțiilor obligatorii ale producătorilor și exportatorilor de produse horticole, atunci urmează de prevăzut ca acestea să fie vărsate în bugetul de stat.	Se ia act.
	Concomitent, este necesar de stabilit obiectul impunerii cu contribuții obligatorii, cotele acestora, precum și mecanismul de calculare și administrare a acestora.	Nu se acceptă. Toate aceste elemente vor face obiectul de reglementare a unei hotărâri de Guvern elaborate întru implementarea legii horticolturii.
	Concomitent, argumentele expuse în Sinteza obiecțiilor și propunerilor referitor la faptul, că decizia de crea un Fond special se pliază cu practica deja existentă, făcându-se referință la Fondul viei și vinului și Fondul național pentru dezvoltare regională și locală (FNDRL) nu este relevantă. FNDRL se finanțează doar din resursele bugetului de stat, conform principiilor generale, fără a avea statut de fond special.	Se ia act.
	Conform legislației în vigoare, în bugetul de stat este creat doar <i>Fondul special al viei și vinului</i> , care se finanțează atât din contribuțiile producătorilor cât și a resurselor bugetului de stat, ceea ce denotă o practică distorsionată față de principiile generale de planificare și executare bugetară.	Se ia act.
	3. În Nota informativă este menționat că volumul Fondului de dezvoltare a sectorului horticol se estimează la circa 22,9 mil.lei, iar în cadrul descrierilor suma respectivă constituie 75,2 mil.lei. Astfel, autorul proiectului urmează să <i>aducă în concordanță sumele menționate</i> și să prezinte argumente cu privire la justificarea acestor sume.	Se acceptă. Nota informativă la proiectul de lege a fost redactată conform obiecției expuse.
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, nr. 17-1239 din 17.04.2024	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se ia act.

Avizare repetată

<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale, nr. 07/2495 din 15.05.2024</p>	<p>Susținerea proiectului fără obiecții și propuneri.</p>	<p>Se ia act.</p>
<p>Ministerul Justiției, nr. 04/2-4511 din 15.05.2024</p>	<p>1. În avizul nr. 04/2-3417 din 11.04.2024, Ministerul Justiției a menționat că la art. 6 alin. (3) lit. a) urma a se ține cont că, potrivit pct. 39 și 40 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, proiectele de acte care urmează a fi examinate de Guvern se înaintează de către membrii Guvernului, secretarul general al Guvernului sau conducătorii autorităților administrative centrale din subordinea Guvernului. Conducătorii altor autorități, inclusiv ai autorităților publice autonome, au dreptul să înainteze proiecte de acte spre examinare Guvernului doar prin intermediul ministerului sau, după caz, al conducătorului altei autorități administrative centrale din subordinea Guvernului, care au în competență realizarea politicii de stat în domeniile de activitate conexe chestiunilor care fac obiectul proiectului respectiv. Deși autorul a acceptat obiecția înaintată, în proiectul definitivat, nu au fost efectuate modificările corespunzătoare, fiind doar substituit cuvântul „elaborează” cu cuvântul „înaintează”. În acest sens, reiterăm că Oficiul Horticol nu are competența de a înainta propuneri de politici publice, aceasta fiind atribuția exclusivă a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare. Prin urmare, prevederea de la lit. a) se va exclude de la alin. (3). Totodată, menționăm că prevederea enunțată urmează să fie inclusă la art. 5 alin. (2).</p> <p>2. Având în vedere că, dispozițiile de la art. 21 alin. (2) și (3) sunt similare, propunem comasarea acestora într-un singur alineat.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul de lege a fost redactat conform obiecției expuse.</p>
<p>Centrul de Armonizare a Legislației, nr. 31/02-69-5259 din 15.05.2024</p>	<p>Lipsa de obiecții și propuneri.</p>	<p>Se ia act.</p>
<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, nr. 17-1516 din 16.05.2024</p>	<p>Lipsa de obiecții și propuneri.</p>	<p>Se ia act.</p>

<p>Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor, nr. 11-2358 din 17.05.2024</p>	<p>Sușine proiectul Legii horticulturii, avizându-l pozitiv, cu unele propuneri de îmbunătățire a proiectului. La articolul 16, alin. (3) după lit. c) se completează cu o literă nouă cu următorul conținut “semințe standard”.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul de lege a fost redactat conform obiecției expuse.</p>
<p>Ministerul Sănătății, nr. 18/2051 din 23.05.2024</p>	<p>1. Art. 1 se completează cu alin. (3) cu următorul cuprins: „(3) Prezenta lege nu se aplică: a) activităților de cultivare a plantelor care conțin substanțe stupefiante sau psihotrope; b) substanțelor, preparatelor și medicamentelor din plante de uz uman.”.</p> <p>2. La art. 3 alin. enumerate cu lit. vor fi enumerate cu cifre (1), (2) etc.</p> <p>3. La art. 4: vor fi enumerate alineatele; se va completa cu noțiunea: „<i>plantele medicinale și aromatice (PMA)</i> - sunt specii vegetale, cultivate sau spontane, care prin compoziția lor chimică au proprietăți fitoterapeutice și aromatice, utilizate în totalitate sau parțial, proaspete, uscate sau pentru fabricarea produselor finite, în scop preventiv, curativ, de reabilitare, alimentar, aromatizant sau parfumerie.”.</p> <p>4. Art. 14 se completează cu alin. (3) și (4) cu următorul cuprins: „(3) Zonarea speciilor de plante medicinale și aromatice va fi corelată cu aplicarea corectă a măsurilor agrofitehnice, al căror flux începe cu stabilirea culturilor în asolament și a rotației acestora. (4) Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare va elabora Ghidul privind aspecte generale pentru tehnologia de cultivare a plantelor aromatice și medicinale în sistemul de agricultură ecologică durabilă.”.</p> <p>5. Art. 21 se completează cu alin. (5) și (6) cu următorul cuprins: „(5) Produsele finite pe bază de plante medicinale și aromatice, care se încadrează ca medicamente se autorizează pentru plasarea pe piață de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale. (6) Supravegherea pieței a produselor prevăzute la alin. (5) se realizează de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale și se aplică</p>	<p>Se acceptă. Proiectul de lege a fost redactat conform obiecției expuse.</p> <p>Nu se acceptă. Enumerarea utilizată în alineatul din art. 3 corespunde normelor cu privire la conținutul actului normativ, prevăzute la art. 51 din legea nr. 100/2017.</p> <p>Se acceptă. Proiectul de lege a fost redactat conform obiecției expuse.</p> <p>Se acceptă. Proiectul de lege a fost redactat conform obiecției expuse.</p> <p>Se acceptă. Proiectul de lege a fost redactat conform obiecției expuse.</p>

	liniilor de producție și depozitare a materiilor prime și produselor finite.”.	
	7. Art. 22 se completează cu următoare sintagmă: „Procesarea plantelor medicinale și aromatice reprezintă transformarea materiilor prime obținute prin prelucrare în produse finite.”.	Se acceptă. Proiectul de lege a fost redactat conform obiecției expuse.
Ministerul Finanțelor, nr. 07/5-09-167 din 28.05.2024	<p style="text-align: center;"><u>Obiecții și propuneri de ordin general</u></p> <p>Referitor la crearea <i>fondului de dezvoltare a sectorului horticola</i> reiterăm că propunerea în cauză nu se susține, deoarece mecanismul de finanțare propus este analogic celui existent pentru <i>fondul special al viei și vinului</i>, care denotă curențe în cadrul reglementar privind aprobarea, alocarea și utilizarea mijloacelor respective.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Argumentele expuse împotriva creării unui astfel de fond nu sunt justificate. Existența unor curențe în ceea ce privește Fondul special al viei și vinului nu este un argument împotriva creării fondului de dezvoltare a sectorului horticola. Evaluarea resurselor necesare este, întotdeauna, estimativă, iar fonduri similare, cu finanțare din bugetul național (dar și alte surse de finanțare), există și funcționează: Fondul Rutier, Fondul pentru Manuale, Oficiul de Gestionare a Programelor de Asistență Externă, Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (care este, în esență, un fond rulant, adică oferind, pe lângă granturi, și credite, obține, respectiv, și dividende). În toate aceste cazuri, valoarea totală a fondului nu este cunoscută.</p>
	Adițional argumentelor expuse în contextul avizărilor anterioare, menționăm că în partea ce ține de gestionarea fondului viei și vinului, au fost expuse o serie de constatări și recomandări în Hotărârea Curții de Conturi nr. 57/2019 cu privire la Raportul auditului conformității gestionării fondului viei și vinului de către Oficiul Național al Viei și Vinului (ONVV). În special, Curtea de Conturi s-a referit la modul de gestionare conformă a mijloacelor alocate, precum și atingerea obiectivelor propuse în realizarea măsurilor finanțate din resursele respective. Astfel, preluarea modelului de gestionare financiară a alocațiilor din Fondul viei și vinului nu se consideră o practică bună,	Se ia act.

	<p>odată ce din an în an se constată probleme și deficiențe în gestionarea mijloacelor prin organizarea existentă.</p> <p>Suplimentar, Curtea de Conturi a constatat că mecanismul creat pentru calcularea și achitarea contribuțiilor în fondul viei și vinului este unul dificil de realizat atât pentru Serviciul Fiscal de Stat, cât și pentru ONVV. În scopul administrării contribuțiilor conform regulilor stabilite în Codul fiscal, este evidentă necesitatea urgentă a schimbării mecanismului existent.</p> <p>Prin urmare, în baza constatărilor enunțate în Raportul auditului Curții de Conturi menționăm că, instituirea fondurilor în cadrul bugetului de stat este o practică negativă, contrară principiilor bugetare și generează impact negativ asupra transparenței utilizării banilor publici și implicit neasigurarea raportării conform destinației finale a mijloacelor alocate din bugetul de stat. Respectiv, măsurile de susținere financiară a horticulturii urmează a fi adoptate cu respectarea regulilor generale de elaborare și executare a bugetelor, în conformitate cu cadrul normativ în domeniul finanțelor publice.</p> <p>Corespunzător, alocațiile pentru măsurile de susținere urmează a fi reflectate în bugetele autorității/instituției implementatoare ca linii bugetare conform destinației alocațiilor (dezagregate pe funcții, programe etc.) și nu ca fonduri speciale.</p>	
	<p>De asemenea, cu privire la instituirea Oficiului Horticol – ca instituție publică, menționăm că, actualmente nu este reglementat modul de organizare și funcționare a instituțiilor publice, inclusiv principii clare și unice de elaborare, executare și raportare a bugetului. Mai mult ca atât, în Planul de Acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 887/2023 este prevăzută aprobarea/modificarea actelor normative privind funcționarea instituțiilor publice, unde va fi clar delimitat rolul între instituțiile responsabile de fundamentare a politicilor publice și instituțiile de implementare.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Argumentul că „<i>actualmente nu este reglementat modul de organizare și funcționare a instituțiilor publice</i>” este lipsit de suport <i>de jure</i>. Cadrul legal primar, referitor la <i>instituțiile publice</i>, este reglementat de Codul civil art307. De asemenea, conform art. 32, alin. (1) din Legea nr. 98/2012, pentru realizarea unor funcții de administrare, sociale, culturale, de învățământ și a altor funcții de interes public, de care este responsabil ministerul sau altă autoritate administrativă centrală, cu excepția celor de reglementare normativ-juridică, supraveghere și</p>

		<p>control de stat, precum și a altor funcții care implică exercitarea prerogativelor de putere publică, în sfera de competență a acestora pot fi constituite instituții publice.</p> <p>De asemenea, alin. (2) prevede că instituțiile publice din sfera de competență a ministerului sau a altei autorități administrative centrale se constituie, se reorganizează și se dizolvă de Guvern, la propunerea ministrului sau a conducătorului autorității administrative centrale, dacă normele speciale nu prevăd altfel.</p>
	<p style="text-align: center;"><u>Referitor la Nota informativă</u></p> <p>Cât privește Nota informativă menționăm că nu include informații exhaustive, precum estimarea resurselor financiare necesare pentru acoperirea costurilor de implementare a noului act normativ, calcule argumentate, impactul financiar integral asupra bugetului de stat, ceea ce nu poate fi furniza o informație clară asupra proiectului de lege.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Conform art.30 alin.(1) din Legea nr.100/2018 cu privire la actele normative Nota de fundamentare trebuie să cuprindă câteva compartimente, așa cum sunt enumerate la lit.a)-i). Toate aceste compartimente, cu excepțiile permise de alin.(2) articol sus-menționat, au fost incluse și descrise în nota de fundamentare.</p>
	<p>Subsidiar, autorul proiectului urmează să aducă claritate dacă pentru acoperirea costurilor sunt prevăzute alocații bugetare în Legea bugetului de stat anuală, inclusiv se va descrie corelarea documentului vizat cu Cadrul Bugetar pe Termen Mediu pentru anii 2024-2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 408/2023.</p> <p>În contextul celor expuse și întru respectarea rigorilor normative proiectul de lege necesită a fi revizuit conceptual.</p>	<p>Nu este cazul.</p> <p>Pentru anul 2025, Ministerul va întreprinde măsurile prevăzute de lege în vederea alocării bugetare.</p>